

ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

І. В. ПОДРЕЗ-РЯПОЛОВА, канд. юрид. наук

Науково-дослідний інститут правового забезпечення

інноваційного розвитку Національної академії правових наук України

м. Харків

learnwisdom40@gmail.com

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 року № 695, є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців [1].

Додаток 2 до зазначеної Стратегії містить наступні стратегічні та оперативні цілі:

1. Стратегічна ціль І. «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах» включає такі оперативні цілі: «Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)»; «Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки (макро- та мікрорівень)»; «Створення умов для реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях в український простір»; «Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів»; «Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України»; «Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку громад».

2. Стратегічна ціль ІІ. «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів» включає наступні оперативні цілі: «Розвиток людського капіталу»;

«Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва»; «Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій»; «Сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів»; «Сталий розвиток промисловості».

3. Стратегічна ціль III. «Розбудова ефективного багаторівневого врядування» включає такі оперативні цілі: «Формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій територіальній основі»; «Формування горизонтальної та вертикальної координації державних секторальних політик та державної регіональної політики»; «Побудова системи ефективного публічного інвестування на всіх рівнях врядування»; «Розбудова потенціалу суб'єктів державної регіональної політики»; «Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству та дискримінації»; «Розбудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні».

У межах стратегічних цілей I та II встановлюються важливі завдання (згідно із певними напрямками) регіонального інноваційного розвитку, що мають спрямування на становлення інноваційної економіки держави, зокрема, щодо забезпечення використання потенціалу закладів вищої освіти для інноваційного розвитку агломерацій; забезпечення підтримки індустрії переробки та утилізації відходів, що використовує передові інноваційні технології; сприяння запровадженню інноваційних технологій; формування альтернативної економічної бази розвитку територій на інноваційній основі; сприяння формуванню об'єктів інфраструктури розвитку підприємництва (бізнес-центри, бізнес-інкубатори, інноваційні та консалтингові центри, венчурні фонди); сприяння впровадженню інноваційних рішень у сфері видобутку вугілля та використання супутніх ресурсів; сприяння залученню інвестицій для розвитку інноваційного виробництва; підтримки утворення підприємств, що використовують нові інноваційні технології; модернізації сфери вищої освіти шляхом застосування новітніх технологій та інновацій; забезпечення державної підтримки пілотних проектів розвитку креативної економіки та сприяння переходу від сировинно-експортної до виробничо-інноваційної економіки; підсилення інноваційних процесів; сприяння розвитку регіональних систем інноваційної інфраструктури тощо.

Варто підкреслити, що зазначена Стратегія встановлює генеральний вектор сталого розвитку регіонів та розроблена відповідно до Цілей сталого розвитку України до 2030 року, що затверджені Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722 [2]. Водночас однією із цілей сталого розвитку України до 2030 року регламентовано створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.

До того ж, вищезазначена Стратегія розроблена відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 р. № 156-VIII (в редакції від 27.07.2022 р.) [3], який визначає основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України, встановлює особливості відновлення регіонів та територій, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України. Втім, незважаючи на нещодавно внесені зміни у цей нормативно-правовий акт, він не регламентує (не містить серед основних завдань державної регіональної політики) важливих аспектів щодо регіонального інноваційного розвитку та сприяння на регіональному рівні європейській інтеграції України.

Слід погодитись, що поки що існує значний пласт проблем щодо адаптації законодавчих актів України з проблем регіонального розвитку до вимог законів Європейського Союзу, за такої ситуації держава зобов'язана посилити увагу до питань регіональної політики, створити дійову систему інституцій, які могли б працювати на забезпечення сталого розвитку окремих територій [4].

Сучасні умови воєнного стану, встановленого Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 р. № 64/2022 [5] сприяли прояві структурних змін в економіці України та її регіонів. Військова агресія Російської Федерації проти України завдала шкоди регіонам нашої країни, тому, першочерговим завданням державної регіональної політики наразі повинно бути швидке та стійке відновлення економіки регіонів, відповідної інфраструктури та створення необхідних умов щодо забезпечення належного рівню регіонального інноваційного розвитку. Крім цього, з урахуванням вищезазначеного, у межах відновлення економіки регіонів країни, потрібна розробка відповідних національних програм пріоритетного регіонального розвитку.

Отже, подальших наукових досліджень потребують питання вдосконалення нормативно-правового забезпечення розвитку державної регіональної політики країни.

Список використаних джерел:

1. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.
2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
3. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#n172>.
4. Кінщак А. В. Нормативно-правове забезпечення розвитку державної регіональної політики України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 13–14. С. 100–105.
5. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2>.

ENTREPRENEURIAL COMPONENT IN THE DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES

Olha RUDACHENKO, PhD, assistant professor

Vladyslav KIZILOV, M.Sc

O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

Decentralization reform is one of the few reforms in Ukraine that has a plan, strategy and clear concept. A feature of the reform is the simultaneous implementation of several reforms in the field of public administration in the context of decentralization [1]:

- reform of the territorial organization of power;
- local self-government reform;
- regional policy reform.

The community budget is the financial basis for the development of the administrative-territorial unit and plays an important role in solving the economic and social tasks of the community, the functioning of its infrastructure, housing and communal services, transport, construction. The main directions of the use of community budget funds are the financing of social protection and social security, health care, education, culture, which requires local self-government bodies to make balanced, effective management decisions regarding the formation and use of the community budget in modern conditions of economic and financial development in order to achieve efficiency providing the population of the community with socially necessary goods and services.